

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Językoznawstwo ogólne		8.0.13789	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Języka Polskiego			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia polska	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Ewa Badyda, profesor uczelni; dr hab. Lucyna Warda-Radys, profesor uczelni; dr hab. Hanna Makurat-Snuzik, profesor uczelni; dr hab. Beata Milewska, profesor uczelni; dr hab. Izabela Kępka, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Wykład		20 godzin - udział w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		20 godzin - samodzielna lektura opracowań;	
zajęcia w sali dydaktycznej		10 godzin - przygotowanie do egzaminu i sam egzamin.	
Liczba godzin		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
Wykład: 20 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Wykład konwersatoryjny - Wykład problemowy - Wykład z prezentacją multimedialną 		Sposób zaliczenia	
		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi - egzamin pisemny testowy 	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Egzamin:	
		pisemne odpowiedzi na pytania / referowanie zagadnień (100%).	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			
zakładany efekt uczenia się		egzamin	
		Wiedza	
K_W05		+	
		Umiejętności	
K_U05		+	
		Kompetencje społeczne	
K_K02		+	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			

Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest spełnienie wymagań obecności na wykładach.

B. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Cele kształcenia

Usystematyzowanie wiedzy studentów na temat przedmiotu zainteresowań językoznawstwa i jego poszczególnych dyscyplin oraz pogranicza językoznawstwa i innych dyscyplin nauki społecznych. Zapoznanie z uniwersalnymi cechami języka jako tworzywa kulturowego człowieka. Zapoznanie z typologią języków.

Treści programowe

Językoznawstwo wśród innych nauk. Najnowsze tendencje w opisie języka. Znaki i ich rodzaje; znaki językowe wśród innych znaków. Język jako system znaków. Funkcje języka i wypowiedzi. System leksykalny języka. Słownictwo nacechowane. Nazwy własne a nazwy pospolite. Typy nazw własnych. Język a psychologia. Socjologiczne aspekty języka. Zróżnicowanie języka (typy odmian języka). Problemy kontaktów między językami (interferencje, zapożyczenia, ligi językowe, języki pidżynowe i języki kreolskie). Języki sztuczne. Klasyfikacja typologiczna i genetyczna języków świata. Mowa i pismo w dziejach ludzkości.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć:

- E. Łuczyński, J. Maćkiewicz, Językoznawstwo ogólne, Gdańsk 1999, 2000, 2002.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

- R. Grzegorzczkowska, Wstęp do językoznawstwa, Warszawa 2007.
- Encyklopedia językoznawstwa ogólnego, pod red. K. Polańskiego, wyd. 2 popr. i uzupeł., Wrocław 1999 i nast.
- J. Bartmiński (red.), Współczesny język polski, Lublin 2001.
- E. Rzetelska-Feleszko (red.) Polskie nazwy własne. Encyklopedia, Warszawa-Kraków 1998.
- D. Zdunkiewicz-Jedynak, Wykłady ze stylistyki, Warszawa 2008 (r. 2, 7, 9-11).
- B. Walczak, Między snobizmem i modą a potrzebami języka, czyli o wyrazach obcego pochodzenia w polszczyźnie, Poznań 1987 (r. 1-3).
- K. Wojan, Przypadkowe i nieprzypadkowe wędrówki leksemów, Gdańsk 2010 (r.1.1-1.4).
- A. F. Majewicz, Języki świata i ich klasyfikowanie, Warszawa 1998.

B. Literatura uzupełniająca

- J. Atchison, Ssak, który mówi, Warszawa 1971.
- A. Furdal, Językoznawstwo otwarte, Wrocław 1990.
- S. Grabias, Język w zachowaniach społecznych, Lublin 1997 (część III).
- Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa, pod red. E. Tabakowskiej, Kraków 2001.
- D. Diringer: Alfabet, czyli klucz do dziejów ludzkości. Warszawa: 1972.
- Witold Maciejewski, O przestrzeni w języku. Studium typologiczne z językiem polskim w centrum, Poznań 1996.
- K. Wojan, Języki sztuczne: zapotrzebowanie społeczeństw czy fantazja jednostek? Zarys dziejów interlingwistyki, Gdańsk 2015.
- B. Hlibowicka-Węglarz, Pidżyny i inne języki wehikularne, „LingVaria” XII (2017), nr 1 (23), s. 25-42.
- B. Hlibowicka-Węglarz, O „cudownych formacjach”, czyli rzecz o językach kreolskich, „LingVaria” XIII (2018), nr 1 (25), s. 21-36.
- M. Kuckenburger, Pierwsze słowo. Narodziny mowy i pisma, Warszawa 2018.
- N. Nau, M. Hornsby, M. Karpiński, K. Klessa, T. Wicherkiewicz, R. Wójtowicz, Języki w niebezpieczeństwie: księga wiedzy, Poznań 2016, <https://hdl.handle.net/10593/17548>
- M. Szczyrbak, A. Tereszkiwicz (red.), Kontakty językowe. Księga jubileuszowa ofiarowana Profesor Elżbiecie Mańczak-Wohlfeld z okazji 70. urodzin, Kraków 2020.

Kierunkowe efekty uczenia się

- K_W05
- K_Uo5
- K_K02

Wiedza

- Wo5
- Studen ma wiedzę :
- o powiązaniach językoznawstwa z innymi obszarami humanistyki oraz z naukami społecznymi,
  - języku jako tworze kulturowo-społecznym,
  - o wybranych elementach języka oraz o wzajemnym wpływie języków oraz ich zróżnicowaniu.

Umiejętności

- Uo5
- Student umie zastosować metody językoznawstwa do analizy i interpretacji zjawisk językowych z różnych obszarów

- potrafi interpretować zjawiska językowe na te zjawiska z różnych perspektyw badawczych.

Kompetencje społeczne (postawy)

Ko2

Student odpowiedzialnie wykorzystuje wiedzę językoznawczą w pracy nad zjawiskami języka.

Kontakt

ewa.badyda@ug.edu.pl